

Τα Αρνητικά Συναισθήματα των Μαθητών, κατά την Παραδοσιακή Σχολική Αξιολόγηση και η Περίπτωση του Kahoot

Γούτας Γεώργιος¹

¹ Εκπαιδευτικός πληροφορικής, 5^ο Δ.Σ. Βέροιας
georggou@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης, είναι αναπόσπαστο μέρος της παιδαγωγικής διαδικασίας και συχνά συνυφασμένο με αρνητικά συναισθήματα για τους μαθητές. Το άγχος, ο φόβος, το αίσθημα της κόντρας και του ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών τους καθώς και η χαμηλή αυτοεκτίμηση και η αντιπάθεια για το σχολείο, είναι συναισθήματα τα οποία, πράγματι εμφανίζονται κατά τη διάρκεια μιας εξέτασης. Ο βαθμός όμως εμφάνισης, μπορεί να επηρεαστεί από το μέσο που θα χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός. Στην περίπτωση της εξέτασης με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί, φαίνεται πως τα συναισθήματα που αναφέρθηκαν, είναι πιο έντονα στους μαθητές, σε σχέση με άλλα εναλλακτικά μέσα, όπως η ψηφιακή πλατφόρμα kahoot.com, όπου εντονότερο γίνεται μόνο το αίσθημα της κόντρας έναντι των συμμαθητών. Οι μαθητές αποδέχονται τη διαδικασία της αξιολόγησης καθώς κατανοούν τη σημασία της στην εκπαιδευτική πρακτική, μένει μόνο στο ρόλο του εκπαιδευτικού, ως διαμορφωτή του πλαισίου αξιολόγησης, να χειριστεί το θέμα καταλλήλως, ώστε να έχει τους μαθητές, συμμάχους, σε αυτή την τόσο ουσιαστική διαδικασία.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Σχολική αξιολόγηση, αρνητικά συναισθήματα, kahoot

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σχολική αξιολόγηση και εξέταση, αποτελεί μία επίπονη διαδικασία, αλλά είναι απαραίτητη, για την προσωπική εξέλιξη των μαθητών αλλά συνάμα και της συνολικής καθημερινής πρακτικής. Τα συναισθήματα που αφορούν τους μαθητές, συνήθως διακατέχονται από αρνητική παράμετρο (άγχος, φόβο, αγωνία κ.λπ.), ενώ και για τον εκπαιδευτικό, που πρέπει να διαμορφώσει το πλαίσιο της εξέτασης, συνυπολογίζοντας διάφορες παραμέτρους (χρόνο, αντίκτυπο στους μαθητές κ.λπ.), η σφαιρική αντίληψη του θέματος, μπορεί να λειτουργήσει ευεργετικά.

Βασικός σκοπός της εργασίας ήταν η καταγραφή και σύγκριση, των απόψεων των μαθητών, σε σχέση με τα αρνητικά συναισθήματα που τους προκαλεί η εξέταση, τόσο με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί, όσο και με τον εναλλακτικό τρόπο, της διαδικτυακής εφαρμογής kahoot. Η καταγραφή των δεδομένων έγινε μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, το οποίο κατασκευάστηκε, αφού αρχικά έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση, περί των πτυχών του θέματος.

Στο πρώτο μέρος, παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν τα αρνητικά συναισθήματα που προκαλεί η αξιολόγηση στους μαθητές, όπου φαίνεται ότι κυριαρχεί το άγχος, το οποίο συχνά συνοδεύεται από φόβο, αγωνία και αίσθηση ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών. Επίσης όμως, η αρνητική αξιολόγηση του μαθητή από τον εκπαιδευτικό, σε εργασίες που συνδέονται άμεσα με τις ικανότητες του, έχει ως συνέπεια τη διαμόρφωση χαμηλής αυτοεκτίμησης και σε επίκτητη ανεπάρκεια (Dweck, 1992, οπ. αναφ. Ρεκαλίδου, 2011).

Στη συνέχεια ακολουθεί η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας της σχολικής αξιολόγησης, όπου και φαίνεται, πως η αξιολόγηση είναι μία απαραίτητη διαδικασία, στη μαθησιακή διαδικασία καθώς διδάσκει και διαπαιδαγωγεί (Ρεκαλίδου, 2011). Σύμφωνα με τον Loch (1963, οπ. αναφ. Ricken & Reh, 2017), η εργασία της διαπαιδαγώγησης, δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς τη διαδικασία της εξέτασης.

Ακολουθούν στοιχεία, για την αξιολόγηση στην καθιερωμένη (παραδοσιακή) πρακτική και δίνονται οι παράμετροι, για τις απαιτήσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής θεώρησης, σύμφωνα με την οποία, η αξιολόγηση οφείλει να είναι πολυδυναμική, πολυεπίπεδη, αυθεντική, και να έχει σαφή ανατροφοδοτικό προσανατολισμό (Χαρίσης, 2015).

Έπειτα περιγράφεται μία περίπτωση, εναλλακτικού (ψηφιακού) μέσου, αξιολόγησης γνώσεων, μέσω του ιστότοπου kahoot.com, ο οποίος και εφαρμόστηκε στην τάξη και ακολούθησε η καταγραφή των απόψεων των μαθητών. Πρόκειται για ένα CRS (Common Reporting Standard- Πρότυπο

Αυτόματης Ανταλλαγής Πληροφοριών) σε μορφή τηλεπαιχνιδιού, που χρησιμοποιεί πολύχρωμα γραφικά και ηχητικά εφέ, με σκοπό να μετατρέψει την αίθουσα σε σόου ερωτήσεων, με το διδάσκοντα σε ρόλο οικοδεσπότη και τους μαθητές σε ρόλο διαγωνιζομένων (Μάστορας και Φώταρης, 2015).

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η μεθοδολογία έρευνας που χρησιμοποιήθηκε, για τη συγκέντρωση των στοιχείων, ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων καθώς και τα συμπεράσματα μέσω προτάσεων.

ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το άγχος της εξέτασης συνδέεται τόσο με τη συμμετοχή σε εξετάσεις (ή σε γενικότερες περιστάσεις αξιολόγησης) και περιλαμβάνει τόσο το άγχος που σχετίζεται με την απειλή της αποτυχίας στην εξέταση αλλά και τις επακόλουθες αρνητικές συνέπειές της (Παπαντωνίου, 2015). Μπορεί να αποτελεί είτε εξειδικευμένο ανά περίπτωση χαρακτηριστικό προσωπικότητας (ατομική προδιάθεση αντίδρασης σε περιστάσεις εξέτασης), είτε στιγμιαία συναισθηματική κατάσταση που βιώνεται πριν ή κατά τη διάρκεια μιας ειδικής εξέτασης, δηλαδή, άγχος εξέτασης ως κατάσταση (Zeidner, 1998, οπ. αναφ. Παπαντωνίου, 2015) και συνεπώς επηρεάζει το πλήθος των μαθητών.

Η ντροπαλότητα και το κοινωνικό άγχος, λόγω του φόβου της αρνητικής διαπροσωπικής αξιολόγησης, μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για την ψυχοκοινωνική προσαρμογή και ανάπτυξη των παιδιών, τη διατήρηση φιλικών σχέσεων, με πιθανό αποτέλεσμα την κοινωνική απομόνωση και υποβάθμιση της αυτοεκτίμησής τους (Κωνσταντοπούλου κ.α., 2015).

Επίσης το άγχος, οδηγεί σε μείωση απόδοσης των μαθητών, καθώς καταλαμβάνει σημαντικό μέρος της μνήμης εργασίας που ουσιαστικά απαιτείται για παραγωγή και ανάκληση μαθησιακού υλικού (Βασιλάκη & Βάμβουκας, 1997). Δύναται να επαναφέρει μνήμες, από προηγούμενες αποτυχημένες εκθέσεις του μαθητή, σε διαδικασίες αξιολόγησης και μπορεί να τον οδηγήσει στην προσπάθεια αποφυγής της διαδικασίας αξιολόγησής ή ακόμη και σε μερική ή ολική επιβεβαίωση των φόβων του, μέσω των μηχανισμών της αρνητικής αυτοεκπληρούμενης προφητείας (Clark & Wells, 1995, οπ. αναφ. Βασιλόπουλος, 2009).

Αλλά και οι ίδιοι οι μαθητές, αναγνωρίζουν ως στρεσογόνους παράγοντες στην καθημερινότητά τους, την αποτυχία μίας εξέτασης, την αδυναμία ολοκλήρωσης των εργασιών, αλλά και την γονική πίεση για απόδοση (Hampel et al., 2009). Σύμφωνα με τους Βασιλάκη και Βάμβουκα (1997), το μορφωτικό επίπεδο των γονιών μπορεί να συμβάλει σε στρατηγικές, που οδηγούν σε αποτελεσματικές μεθόδους, αντιμετώπισης ψυχοπιεστικών καταστάσεων και αυτό βρίσκει προφανώς προέκταση και στον εκπαιδευτικό. Ο τελευταίος πρέπει να λάβει υπόψιν του και το γεγονός, ότι η δημοσιοποίηση αδυναμιών των μαθητών, μέσα από διαδικασίες αξιολόγησης, μπορεί να τους στιγματίσει (θεωρία της κοινωνικής ετικέτας), τόσο προσωπικά, όσο και στο σύνολο της τάξης, οπότε να αποθαρρύνει έναν μαθητή και να τον οδηγεί στην αποτυχία (Λαμνιάς, 2015)

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Καθημερινώς, στις σύγχρονες βιομηχανοποιημένες κοινωνίες, λαμβάνουν χώρα διάφορες διαδικασίες αξιολόγησης, σε ολόκληρο το φάσμα της ζωής και όχι μόνο της σχολικής. Η αξιολόγηση είναι μία απαραίτητη διαδικασία στη μαθησιακή διαδικασία καθώς διδάσκει και διαπαιδαγωγεί (Ρεκαλίδου, 2011). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων και των αξιολογήσεων, έχουν ιδιαίτερη θέση στη σχολική πρακτική, γιατί δεν επηρεάζουν μόνο την αυτοεκτίμηση των παιδιών και την ανάπτυξη της ταυτότητάς τους, αλλά εν τέλει έχουν αντίκτυπο στο μέλλον και οδηγούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία (Herdegen, 2009).

Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή, είναι αναπόσπαστο μέρος του σχολείου, τόσο σημαντικό, που μπορεί και διαμορφώνει τη μάθηση και τη διδασκαλία (Ricken & Reh, 2017). Επίσης η ύπαρξη ή ανυπαρξία αξιολόγησης, επηρεάζει τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη. Αρκεί να αναλογιστούμε ότι σε μαθήματα που δεν γίνεται αξιολόγηση ή είναι ιδιαίτερος εύκολη, οι μαθητές τα αντιλαμβάνονται ως δευτερεύοντα και δείχνουν χαμηλό ενδιαφέρον (Ρεκαλίδου, 2011). Σε μαθήματα που ο βαθμός δεν είναι σημαντικός, οι μαθητές δύσκολα συμμετέχουν ενεργά, και γι' αυτό παρουσιάζονται συχνά προβλήματα απειθαρχίας (Herdegen, 2009) και όχλησης της ομαλής λειτουργίας της τάξης.

Παρατηρώντας όμως το θέμα από ευρύτερη σκοπιά και δεδομένου ότι το σχολείο προετοιμάζει τους μαθητές, για μια κοινωνία των επιδόσεων, δεν μπορεί να αποφύγει ούτε τον προσδιορισμό, ούτε τη διαφοροποίηση μεταξύ των επιδόσεων (Hendig, 1980, οπ. αναφ. Herdegen).

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Στην αξιολόγηση της επίδοσης, όπως υλοποιείται στην καθιερωμένη πρακτική, οι σκοποί της αξιολόγησης, συχνά στερούνται παιδαγωγικού περιεχομένου, ενισχύουν την κοινωνική κατάταξη, τον ανταγωνισμό, την εξάρτηση και τη στείρα μάθηση (Μαυρογιώργος 1993; Παπακωνσταντίνου, 1993; Σολομών, 1998; οπ. αναφ. Ρεκαλίδου, 2011). Η αξιολόγηση της μάθησης παραμένει ταυτισμένη με τη μέτρηση της επίδοσης, οπότε και περιορίζεται στο γνωστικό τομέα ενώ παραγνωρίζει το συναισθηματικό ή ψυχοκινητικό τομέα των μαθητών (Χαρίσης, 2015).

Η αμφισβήτηση της αξιολόγησης έγκειται στο γεγονός ότι διαταράσσεται η παιδαγωγική σχέση ανάμεσα στον μαθητή και στον δάσκαλο από τη στιγμή που ο τελευταίος αναλαμβάνει το ρόλο του βαθμολογητή. (Μαρκαντώνης και Κασσωτάκης, 1979, οπ. αναφ. Μανωλάκος, 2010). Συγκεκριμένα, οι κριτικοί κατηγορούν την εξέταση, για λογοκρισία και ότι βλάπτει τη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ δασκάλου και μαθητή, που είναι ουσιαστικό μέλημα ενός παιδαγωγού, καθώς αυτός αναλύεται σε μία εκτεταμένη βαθμο-γραφειοκρατία (Sacher, 1991, οπ. αναφ. Herdegen, 2009).

Βέβαια, οι τεχνικές αξιολόγησης μπορεί να είναι παραδοσιακές ή εναλλακτικές. Και ενώ οι παραδοσιακές συνδέονται άμεσα με τη γνωστική ετοιμότητα του μαθητή (Κωνσταντοπούλου κ.α., 2015), η σημερινή αξιολόγηση οφείλει να είναι πολυδυναμική, πολυεπίπεδη, αυθεντική, και να έχει σαφή ανατροφοδοτικό προσανατολισμό (Χαρίσης, 2015), έτσι ώστε να υπηρετεί τη σύγχρονη παιδαγωγική θεώρηση. Η αναφορά στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση του μαθητή (Ρεκαλίδου, 2011).

Όταν ο εκπαιδευτικός επιτρέπει τον μαθητή να συναποφασίζει σε θέματα που τον αφορούν, έχει βρεθεί πως επηρεάζεται θετικά η μαθητική επίδοση και ιδιαίτερα των αδύνατων μαθητών (Black & William, 1998, οπ. αναφ. Ρεκαλίδου, 2011). Οι μαθητές ερμηνεύουν την αξιολόγηση, καθώς τη βιώνουν και διαμορφώνουν άποψη, σύμφωνα με την οποία μπορεί να θεωρούν την αξιολογική διαδικασία επωφελή, επιβλαβή ή αδιάφορη για τη μάθησή τους. Συνεπώς το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα, οφείλει να χρησιμοποιεί την αξιολόγηση για την πρόοδο των μαθητών και ως τέτοιο να βιώνεται από αυτούς (Ρεκαλίδου, 2011).

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ ΚΑΗΟΟΤ.COM

Το kahoot είναι ένα δωρεάν διαδικτυακό εργαλείο, που επιτρέπει να δημιουργήσει ο χρήστης, εύκολα και γρήγορα, παιγνιώδη κουίζ, με σκοπό την αξιολόγηση των μαθητών σε πραγματικό χρόνο (σύγχρονα). Τα κουίζ προβάλλονται στην τάξη και κάθε μαθητής απαντάει με χρήση της δικής του συσκευής π.χ. υπολογιστή ή tablet,. Το περιβάλλον δελεάζει το θεατή καθώς είναι πολύχρωμο και ηχητικό και συνεπώς προσομοιάζει σε τηλεπαιχνίδι. Μπορεί έτσι να χρησιμοποιηθεί στην τάξη ως ένας εναλλακτικός τρόπος αξιολόγησης, αυτοαξιολόγησης ή επανάληψης.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να οργανώσει μία διαδικασία αξιολόγησης για ομάδες μαθητών ή ατομικά. Χρειάζεται απαραίτητα ένα προβολικό για να είναι εμφανές το δικό του περιβάλλον στους μαθητές και να διαχειρίζεται την ανατροφοδότηση (γράφημα, σωστή ή λάθος απάντηση, βαθμολογία).

Σε έρευνα μέσω ερωτηματολογίου, των Plump & LaRosa (2017), αναφέρει για τη χρήση του kahoot στην τάξη, ότι οι φοιτητές απολαύσανε τη δραστηριότητα και είχαν θετική στάση. Τους προσέλκυσε το ενδιαφέρον, συμμετείχαν ενεργά και πολλοί ανυπομονούσαν για την έναρξη της διαδικασίας. Επιπλέον όμως, η ανατροφοδότηση που παρέχει, δίνει το χρόνο και τη δυνατότητα για συζήτηση και ερωτήσεις. Όλα αυτά σε ένα διασκεδαστικό περιβάλλον με χρώμα και ήχο. Τονίζεται έτσι η πλεονεκτική θέση των παιχνιδιών, εκπαιδευτικού περιεχομένου. Τα ψηφιακά μέσα λόγω των δυνατοτήτων τους σε πολυμεσικότητα, μη γραμμικότητα και διαδραστικότητα, ενεργοποιούν και ενισχύουν τους μαθητές μέσω της πραγματοποίησης γνωστικά ενεργών ασκήσεων (Prasse et. al., 2008, οπ. αναφ. Γούτας, 2018).

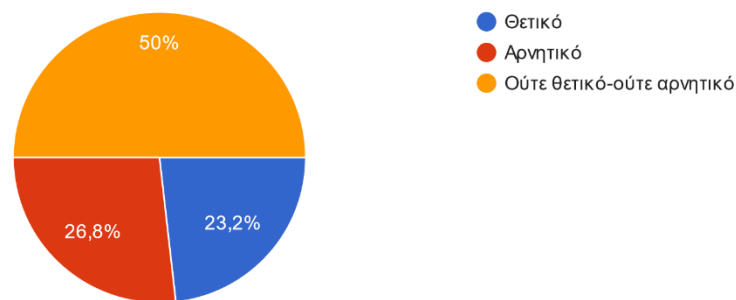
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός της εργασίας ήταν η καταγραφή και σύγκριση, των αρνητικών συναισθημάτων των μαθητών, που τους προκαλεί η εξέταση, τόσο με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί, όσο και με τον εναλλακτικό τρόπο, μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής kahoot.com. Η εξέταση με το kahoot, υλοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2020-2021, σε εταιρικές ομάδες των δύο ατόμων, σύμφωνα και με τον αριθμό σταθμών εργασιών του σχολείου. Η καταγραφή των απόψεων ακολούθησε και έγινε μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, το οποίο σχεδιάστηκε, αφού πρώτα έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση επί του θέματος. Η επιλογή της μεθόδου, κρίθηκε ως η περισσότερο πρόσφορη για τα δεδομένα μίας σχολικής τάξης και του διαθέσιμου χρόνου. Στην εμπειρική ποσοτική έρευνα τάξης, το ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε με δομημένου, κλειστού τύπου ερωτήσεις, βαθμονόμησης, σύμφωνα πάντα με τις ανάγκες της έρευνας (Λαγουμιντζής κ.α., 2015). Προέκυψαν ποσοτικά δεδομένα, που επιβεβαιώνουν τις ερευνητικές υποθέσεις, από συνολικό δείγμα 56 μαθητών, της Στ' τάξης Δημοτικού Σχολείου. Ελήφθη μέριμνα για τη μη δημοσιοποίηση οιασδήποτε προσωπικού δεδομένου, κατά την καταγραφή και ανάλυση των αποτελεσμάτων.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Είναι θετικό το γεγονός, ότι οι περισσότεροι μαθητές δεν καταβάλλονται από αρνητικά συναισθήματα, κατά τη διάρκεια της παραδοσιακής εξέτασης. Οι μισοί μαθητές ισορροπούν μεταξύ θετικών/ αρνητικών συναισθημάτων, ενώ στο 26,8% διακατέχεται μόνο από αρνητικά συναισθήματα. Σημειωτέων δε, ότι υπάρχει και ένα ποσοστό 23,2%, που αντιλαμβάνεται την εξέταση, μόνο θετικά (Σχήμα 1).

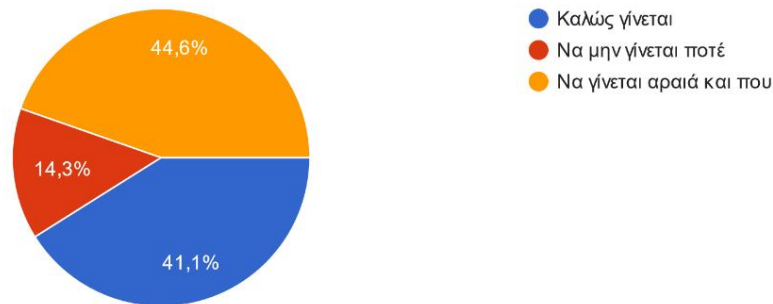
Η εξέταση (με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί), μου δημιουργεί συναίσθημα:
56 απαντήσεις

Σχήμα 1: Συναίσθημα κατά την παραδοσιακή εξέταση

Οι μαθητές είναι δεκτικοί προς την διαδικασία της αξιολόγησης και φαίνεται να αναγνωρίζουν την σημασία της, στη σχολική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα το συντριπτικό ποσοστό 88,7%, των μαθητών, δέχεται την πρόταση να εξετάζεται, έστω «αραιά και που» (Σχήμα 2).

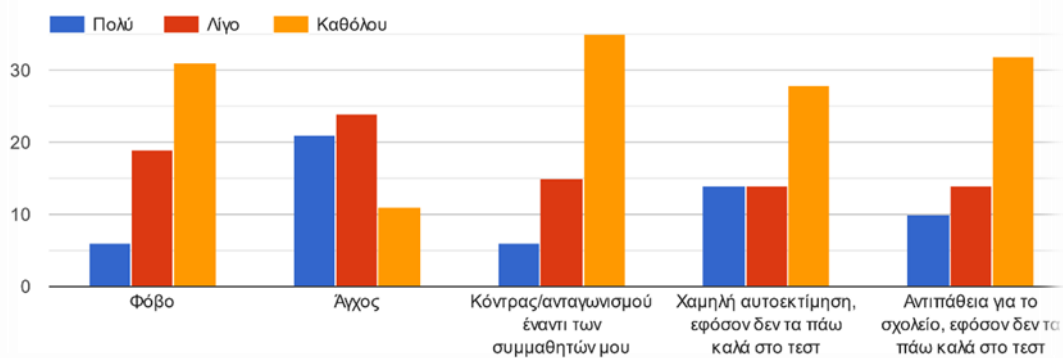
Θεωρείς ότι η εξέταση (γενικώς, σαν διαδικασία), πρέπει να γίνεται;
56 απαντήσεις

Σχήμα 2: Αποδοχή της εξεταστικής διαδικασίας

Από το Σχήμα 3, φαίνεται πως τα αρνητικά συναισθήματα που αναφέρονται στο θεωρητικό πλαίσιο, κατά τη διάρκεια μίας εξέτασης, με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί, προηγείται το άγχος που αισθάνονται έστω και λίγο, οι 45/56 μαθητές. Το αίσθημα του φόβου υπάρχει στους 25/56 μαθητές, ενώ οι περισσότεροι (31/56), δεν νιώθουν καθόλου φόβο. Το αίσθημα της κόντρας και του ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών τους, οι περισσότεροι μαθητές δεν το νιώθουν (35/56), αλλά υπάρχουν και αρκετοί (21/56), που το βιώνουν έστω και λίγο. Εφόσον δεν τα πάνε καλά στη διάρκεια της εξέτασης οι μισοί μαθητές (28/56), αισθάνονται χαμηλή αυτοεκτίμηση, ενώ αντιπάθεια για το σχολείο, βιώνουν ελαφρώς λιγότεροι μαθητές (24/56).

Ποια από τα παρακάτω συναισθήματα, νιώθετε, κατά τη διάρκεια μίας εξέτασης (με τον παραδοσιακό τρόπο στο χαρτί);

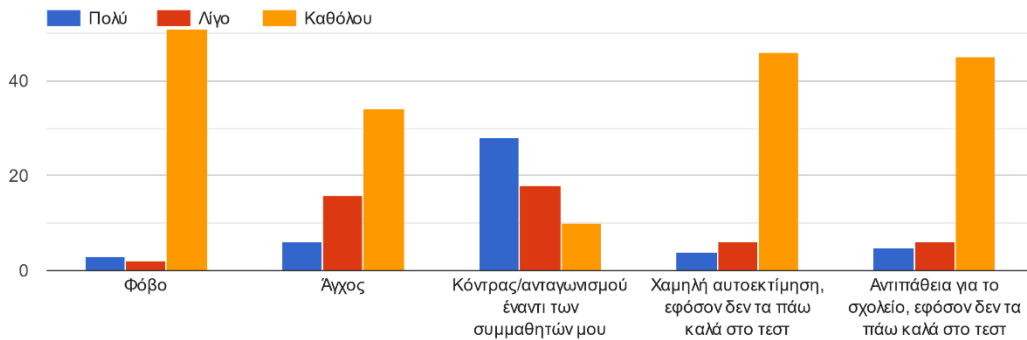
Σχήμα 3: Συναισθήματα κατά την παραδοσιακή εξέταση

Σε αντιπαραβολή με το προηγούμενο γράφημα, στην περίπτωση της εξέτασης με το kahoot (Σχήμα 4), φαίνεται το αίσθημα του άγχους να μειώνεται δραστικά. 22/56 μαθητές έναντι 31/56, με τον παραδοσιακό τρόπο, νιώθουν έστω και λίγο άγχος, ενώ οι περισσότεροι (34/56), δεν νιώθουν καθόλου. Το αίσθημα του φόβου επίσης μειώνεται δραστικά καθώς μόνο 5/56 μαθητές το αισθάνονται, ενώ 51/56, καθόλου.

Σε σχέση όμως με το αίσθημα της κόντρας και του ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών τους, παρατηρείτε αύξηση του ποσοστού. Δηλαδή οι περισσότεροι μαθητές (46/56), νιώθουν έστω και λίγο αυτό το συναίσθημα, ενώ στην προηγούμενη περίπτωση ήταν αρκετά λιγότεροι (21/56).

Επιπλέον το αίσθημα της χαμηλής αυτοεκτίμησης (εφόσον δεν τα πάνε καλά στη διάρκεια της εξέτασης), μειώνεται επίσης, καθώς μόνο 10/56 μαθητές το νιώθουν, ενώ αντιπάθεια για το σχολείο οι 11/56 μαθητές.

Ποια από τα παρακάτω συναισθήματα, νιώθετε, κατά τη διάρκεια εξέτασης με το Kahoot;

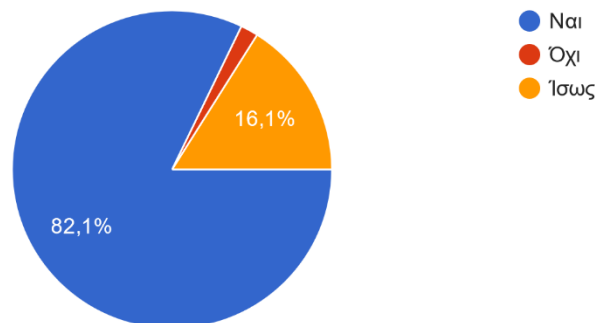

Σχήμα 4: Συναισθήματα κατά την εξέταση με το kahoot

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ερώτηση για το εάν οι μαθητές θα ήθελαν πάντα να εξετάζονται με το kahoot, όπου η συντριπτική πλειοψηφία (82,1%) απάντησε θετικά και ένα επιπλέον μέρος (16,1%), «ίσως» (Σχήμα 5).

Θα ήθελα πάντα να εξετάζομαι με το kahoot

56 απαντήσεις

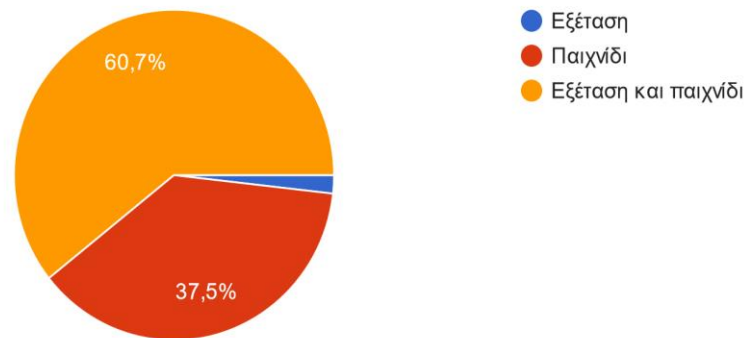

Σχήμα 5: Προτίμηση μέσου εξέτασης

Στην ερώτηση για το πως αντιλαμβάνονται το kahoot, οι περισσότεροι μαθητές (60,7%), απάντησαν «εξέταση και παιχνίδι», αλλά και ένα σημαντικό μέρος (37,5%), απάντησε μόνο «παιχνίδι» (Σχήμα 6).

Αντιλαμβάνομαι το kahoot, περισσότερο σαν:

56 απαντήσεις

Σχήμα 6: Αντίληψη του kahoot ως παιχνίδι

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το άγχος, ο φόβος, το αίσθημα της κόντρας και του ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών τους καθώς και η χαμηλή αυτοεκτίμηση και η αντιπάθεια για το σχολείο, είναι συναισθήματα τα οποία, πράγματι εμφανίζονται κατά τη διάρκεια μιας σχολικής εξέτασης. Ο εκπαιδευτικός ως διαμορφωτής του πλαισίου μάθησης, μπορεί να χρησιμοποιεί εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης καθώς αυτοί, έχουν διαφορετικό αντίκτυπο στους μαθητές, σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο, στο χαρτί. Μία τέτοια περίπτωση, αποτελεί ο ιστότοπος kahoot.com, ο οποίος λόγω του παιγνιώδη χαρακτήρα, μεταβάλλει τα αρνητικά συναισθήματα, που προκαλεί μία εξέταση. Συγκεκριμένα φαίνεται ότι μειώνει κατά πολύ το άγχος και τον φόβο των μαθητών για την εξεταστική διαδικασία, όπως και το αίσθημα της χαμηλής αυτοεκτίμησης και αντιπάθειας για το σχολείο, εφόσον δεν επιτύχει στο τεστ. Αντιθέτως όμως, αυξάνει το αίσθημα της κόντρας και του ανταγωνισμού έναντι των συμμαθητών τους.

Οι μαθητές γενικά, δέχονται την διαδικασία της εξέτασης καθώς αναγνωρίζουν τη σημασία της στην καθημερινότητα και ίσως αυτός να είναι ο λόγος, που στην πλειοψηφία τους, δεν κυριεύονται από τα αρνητικά συναισθήματα, αλλά ισορροπούν μεταξύ θετικών και αρνητικών συναισθημάτων. Ο τρόπος όμως της εξέτασης, είναι αυτός που παίζει βασικό ρόλο στην μεγαλύτερη ή μικρότερη αποδοχή της. Έτσι φαίνεται ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία προτιμούν εναλλακτικούς τρόπους, όπως το kahoot, σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο, στο χαρτί. Να σημειωθεί δε, ότι αντιλαμβάνονται το kahoot περισσότερο σαν παιχνίδι παρά σαν εξέταση, γεγονός που πρέπει να συνυπολογίσει ο εκπαιδευτικός κατά το σχεδιασμό μιας αντίστοιχης αξιολόγησης.

Με δεδομένο ότι το σχολείο και η αξιολόγηση είναι έννοιες που συμβαδίζουν, ο εκπαιδευτικός ως διαμορφωτής του πλαισίου μάθησης/αξιολόγησης, μπορεί να προστρέχει σε εναλλακτικές μεθόδους, οι οποίες θα συμβαδίζουν με την σύγχρονη παιδαγωγική, αλλά θα είναι και περισσότερο αποδεκτές από τους μαθητές. Οι τελευταίοι εφόσον συμμετέχουν στην επιλογή, του τρόπου αξιολόγησης, αποτελούν σύμμαχο του εκπαιδευτικού σε αυτή την επίπονη διαδικασία. Άλλωστε σε μαθητοκεντρικά μοντέλα διδασκαλίας με την υποστήριξη τεχνικών μέσων, ο εκπαιδευτικός επιβάλλεται να αφιερώσει χρόνο, για την οργάνωση του πλαισίου μάθησης, η ψηφιακή τεχνολογία όμως επιτρέπει την αποθήκευση, ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση και αυτό αποτελεί επένδυση για τα επόμενα έτη. (Σαριδάκη κ.α., 2015)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βασιλάκη, Ε. & Βάμβουκας, Μ. (1997). Άγχος Αξιολόγησης και Τρόπος Αντιμετώπισης Ψυχοπιεστικών Καταστάσεων από Παιδιά Ηλικίας 11-12 Ετών, *Παιδαγωγική Επιθεώρηση* 25/97.

Βασιλόπουλος, Σ. (2009). Ντροπαλότητα και Κοινωνικό Άγχος σε Μαθητές Δημοτικού: Συχνότητα εμφάνισης και ένα νέο ερωτηματολόγιο μέτρησης του παιδικού προσδοκητικού άγχους, *Ψυχολογία*, 16 (1), σελ. 44-59.

Γούτας, Γ. (2018). *Διδακτικές προτάσεις για το γνωστικό αντικείμενο "Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών"*, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. *Παιδαγωγική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε., διδακτική αξία, συμπεράσματα, μεταπτυχιακή διατριβή*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας,

Κωνσταντοπούλου, Φ., Σκαρβελάκη, Δ., Μακρυγιαννάκη, Σ., Στελέτου, Α., Τζάμαλη, Κ. & Ανδρεαδάκης, Ν.(2015). *Το άγχος της αξιολόγησης*. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2015, 721-731. doi: <http://dx.doi.org/10.12681/edusc.278>.

Λαγουμιντζής, Γ., Βλαχόπουλος, Γ. & Κουτσογιάννης Κ. (2015). *Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες Υγείας*. Αθήνα: ΣΕΑΒ.

Λαμνιάς, Κ. (2015). *Αξιολόγηση μαθητή. Κοινωνιολογική Προσέγγιση*. Σε Δ. Κακανά, κ. Μπότσογλου, Ν. Χανιωτάκης, Ε. Καβαλάρη (Επιμ.), *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Παιδαγωγική και Διδακτική Διάσταση*, Β' έκδοση (51-61). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη

Μανωλάκος, Π. (2010). *Η Αξιολόγηση του μαθητή. Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική, Περιοδική Ηλεκτρονική Έκδοση του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ.)*, 3 (1). Ανακτήθηκε 5 Ιουνίου, 2021, από http://www.elliepek.gr/gr_html/gr_ejournal/efarmpaid.html

Μάστορας, Θ. & Φώταρης, Π. (2015), *Εμπειρική Μελέτη της Εφαρμογής Gamification στο Μάθημα "Εφαρμογές πληροφορικής"*. 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ένταξη των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία. Θεσσαλονίκη.

Παπαντωνίου, (2015). *Σχέσεις μεταξύ του άγχους εξέτασης, της χρήσης στρατηγικών μάθησης και της κατανόησης κειμένου σε παιδιά του δημοτικού σχολείου. Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 4, 37-58. doi: <https://doi.org/10.12681/jret.8703>

Ρεκαλίδου, Γ. (2011). *Αξιολόγηση της μάθησης ή αξιολόγηση για τη μάθηση*; Αθήνα: Πεδίο

Σαριδάκη, Α., Φραγκούλα, Α., Παρασκευή, Π. & Τζήμας, Γ. (2015). *Σχεδιασμός και υλοποίηση ενδοσχολικής επιμόρφωσης για το περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης «η-τάξη» του Π.Σ.Δ.* Πανελλήνιο Συνέδριο Καλές πρακτικές και Καινοτομία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. 14-15 Μαρτίου 2015 (σ. 234-243).

Χαρίσης, Α. (2015). *Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης της μάθησης και Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.)*. Σε Δ. Κακανά, κ. Μπότσογλου, Ν. Χανιωτάκης, Ε. Καβαλάρη (Επιμ.), *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Παιδαγωγική και Διδακτική Διάσταση*, Β' έκδοση (283-290). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη

Hampel, P., Jahr, A. & Backhaus, O. (2008). *Geschlechtsspezifisches Anti-Stress-Training in der Schule. Praxis der Kinderpsychologie und Kinderpsychiatrie* 57 (2008) 1, S. 20-38

Herdegen, P. (2009). *Schulische Prüfungen: Entstehung - Entwicklung - Funktionen: Prüfungen am bayerischen Gymnasium vom 18. bis zum 20. Jahrhundert..* Bad Heilbrunn: Klinkhardt

Plump, C. & LaRosa J. (2017). *Using Kahoot! in the Classroom to Create Engagement and Active Learning: A Game-Based Technology Solution for eLearning Novices. Management Teaching Review*, 2, (2), (151-158). doi: <https://doi.org/10.1177/2379298116689783>

Ricken, N. & Reh, S. (2017). *Prüfungen - systematische Perspektiven der Geschichte einer pädagogischen Praxis. Einführung in den Thementeil. Zeitschrift für Pädagogik* 63 (2017) 3, S. 247-258